

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **A. S.**, zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 12. 2019, čj. OAM-491/LE-BA02-BA04-PS-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 11. 2020, čj. 17 A 8/2020-62,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 11. 2020, čj. 17 A 8/2020-62, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodl dne 10. 12. 2019 o zajištění žalobce podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 11. 12. 2019. Žalobce proti němu podal v poslední den lhůty žalobu a zároveň požádal o ustanovení zástupce. Krajský soud žalobu odmítl, protože neobsahovala žádný žalobní bod (§ 71 odst. 1 s. ř. s.), a i kdyby soud ustanovil žalobci zástupce, nestihl by jej vyzvat k doplnění žaloby.

[2] Žalobce podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, které NSS vyhověl, zrušil usnesení krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení. NSS konstatoval, že krajský soud měl nejprve rozhodnout o žalobcově žádosti o ustanovení zástupce a vyzvat jej k odstranění vad žaloby ve lhůtě jednoho dne od právní moci usnesení. Dnem podání žádosti o ustanovení zástupce k poštovní přepravě se totiž staví lhůta pro podání žaloby (pro vymezení žalobních bodů).

[3] Krajský soud v dalším řízení zjistil, že místo žalobcova pobytu není známo, ustanovil proto žalobci usnesením ze dne 19. 10. 2020 opatrovníka, advokáta Mgr. Josefa Brože. Druhým usnesením z téhož dne krajský soud ustanovil žalobci zástupce, advokáta Mgr. Ladislava Bártu. Třetím usnesením z téhož dne krajský soud vyzval žalobce prostřednictvím ustanoveného zástupce, aby ve lhůtě jednoho dne od doručení usnesení doplnil žalobu o žalobní body. Jelikož žalobce žalobu přes výzvu soudu nedoplnil, krajský soud ji usnesením ze dne 19. 11. 2020 odmítl. Žalobce doplnil žalobu až dne 21. 11. 2020.

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení krajského soudu kasační stížnost, a to prostřednictvím zástupce ustanoveného krajským soudem. Namítá v ní, že krajský soud v rozporu s § 50b odst. 4 písm. c) občanského soudního řádu nezveřejnil na úřední desce usnesení o ustanovení opatrovníka. Jelikož kvůli tomu nenabýlo právní moci rozhodnutí o ustanovení zástupce, nemohla začít běžet lhůta k doplnění žaloby.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Podle § 50b odst. 4 písm. c) o. s. ř., který se na věc užije obdobně (viz § 42 odst. 5 s. ř. s.), *se písemnost doručuje rovněž účastníku, mimo jiné jde-li o doručení usnesení o ustanovení opatrovníka podle § 29; usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám, (...) se však doručuje jen ostatním účastníkům řízení a ustanovenému opatrovníku a vyvěsí se na úřední desce soudu.*

[7] Podle § 50l odst. 1 o. s. ř. *stanoví-li zákon, že rozhodnutí nebo jiná písemnost mají být vyvěšeny na úřední desce soudu, platí, že desátým dnem po dni vyvěšení byly doručeny účastníkům, (...) jejichž pobyt není znám (...).*

[8] Z obsahu spisu krajského soudu vyplývají následující skutečnosti. Jelikož krajský soud zjistil, že místo stěžovatelova pobytu není známo, ustanovil mu opatrovníka (§ 29 odst. 3 o. s. ř.). Toto usnesení ze dne 19. 10. 2020 doručil pouze ustanovenému opatrovníkovi, nevyvěsil ho však na úřední desce. Druhé usnesení z téhož dne, kterým krajský soud stěžovateli ustanovil zástupce, pak soud doručil ustanovenému zástupci a opatrovníkovi. Třetí usnesení z téhož dne, kterým krajský soud vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě jednoho dne od doručení usnesení doplnil žalobu o žalobní body, doručil soud pouze stěžovatelovu ustanovenému zástupci. Konečně usnesení ze dne 19. 11. 2020, kterým krajský soud odmítl žalobu, doručil soud jak stěžovatelovu opatrovníkovi, tak jeho zástupci.

[9] Úkolem NSS je posoudit, jaký vliv na řízení před krajským soudem mělo to, že krajský soud nevyvěsil usnesení o ustanovení opatrovníka na úřední desku soudu podle § 50b odst. 4 písm. c) a § 50l odst. 1 o. s. ř.

[10] NSS konstatuje, že toto pochybení mělo podstatný vliv na další řízení a způsobilo nezákonnost usnesení, kterým krajský soud následně odmítl žalobu.

[11] Smyslem požadavku, aby se na úřední desce vyvěsilo usnesení o ustanovení opatrovníka účastníku, jehož pobyt není znám, je dát takovému účastníkovi alespoň hypotetickou možnost seznámit se s usnesením o ustanovení opatrovníka a umožnit mu na něj procesně reagovat. Nejde však pouze o formální procesní pravidlo: pokud se jím soud

pokračování

neřídí, má to konkrétní procesní důsledky. Platí totiž, že rozhodnutí o ustanovení opatrovníka nabude právní moci, až pokud je doručeno jak opatrovníkovi, tak účastníkovi (byť fikcí desátým dnem po vyvěšení na úřední desce). Jelikož krajský soud nedoručil usnesení o ustanovení opatrovníka stěžovateli vyvěšením na úřední desce soudu, připravil stěžovatele o hypotetickou možnost na usnesení reagovat, zejména však toto usnesení nenabýlo právní moci (desátým dnem po vyvěšení na úřední desce).

[12] To se projevilo i v následném postupu krajského soudu. Stěžovateli totiž nemohlo být řádně doručeno ani usnesení o ustanovení zástupce, které se také doručuje jak zástupci, tak zastoupenému, jinak rovněž nenabude právní moci (rozsudek NSS ze dne 29. 8. 2019, čj. 8 Azs 205/2019-22, č. 3930/2019 Sb. NSS). Krajský soud ho však doručil nově ustanovenému zástupci a nepravomocně ustanovenému opatrovníkovi. Protože stěžovateli nebyl pravomocně ustanoven zástupce, nemohlo nabýt právní moci ani usnesení, kterým krajský soud (prostřednictvím nově ustanoveného zástupce) vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě jednoho dne od doručení tohoto usnesení doplnil žalobu o žalobní body. Lhůta k doplnění žaloby nemohla začít ani běžet, natož aby mohla uběhnout. Krajský soud tak nemohl žalobu odmítnout pro nedoplnění žalobních bodů (usnesení o odmítnutí žaloby sice doručil opatrovníku i zástupci, oba však byli nepravomocně ustanoveni). V důsledku výše popsaného postupu tedy nebyly splněny zákonné důvody pro odmítnutí žaloby.

[13] NSS se musel vypořádat se souvisejícími procesními otázkami pro účely kasačního přezkumu. Jelikož totiž v okamžiku podání kasační stížnosti nebylo napadené rozhodnutí v právní moci, nemohlo být předmětem kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). Podobně nebylo v právní moci ani usnesení o ustanovení zástupce, krajským soudem ustanovený zástupce proto nebyl formálně oprávněn zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti a vůbec podat v jeho zastoupení kasační stížnost. NSS tedy nejprve vrátil spis krajskému soudu k nápravě formálních nedostatků doručování.

[14] Krajský soud tyto nedostatky napravil. Dne 20. 5. 2021 nechal vyvěsit usnesení o ustanovení opatrovníka na své úřední desce podle § 50b odst. 4 písm. c) a 50l odst. 1 o. s. ř. Toto usnesení nabylo právní moci desátým dnem po vyvěšení, respektive první následující den po neděli 30. 5. 2021, tedy v pondělí 31. 5. 2021. Tím nabyla následně formálně právní moci i navazující usnesení o ustanovení zástupce a napadené usnesení o odmítnutí žaloby a pro účely kasačního řízení se zhojily procesní nedostatky (kasační stížnost směřuje proti již pravomocnému usnesení a ustanovený zástupce je formálně oprávněn zastupovat stěžovatele v řízení o kasační stížnosti).

[15] Na věcnou nesprávnost již vydaného usnesení o odmítnutí žaloby to však nemá vliv. Usnesení ze dne 19. 10. 2020, jímž byl ustanovený advokát vyzván k doplnění žaloby, se do skončení řízení o žalobě nestalo pravomocným a nemohlo v té době vyvolávat účinky. Proto nemůže obstát závěr krajského soudu, podle nějž stěžovatel nesplnil výzvu k doplnění žaloby, a nemůže obstát odmítnutí žaloby, které reagovalo právě na tuto stěžovatelovu (domnělou) nečinnost. Kdyby byl stěžovatel v mezidobí žalobu nedoplnil, měl by nyní krajský soud znovu poskytnout stěžovateli (jeho zástupci) jednodenní lhůtu k doplnění žaloby. Ostatně jak NSS uvedl výše, formálně vzato nezačala lhůta k doplnění žaloby ještě ani běžet. Je však zbytečné lpět na tomto formálním pohledu, pokud je ze spisu zřejmé, že stěžovatel v mezidobí žalobu doplnil. S ohledem na okolnosti této věci je nyní třeba považovat doplnění žaloby ze dne 21. 11. 2020 za včasné.

[16] NSS proto zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto řízení krajský soud žalobu věcně projedná ve znění jejího doplnění ze dne 21. 11. 2020.

[17] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. června 2021

Zdeněk Kühn
předseda senátu